

ται οἱ μεγάλοι ἄνδρες, καὶ οἱ ἀγαθοὶ πολῖται. Κατὰ δυστυχίαν ὅμως σπανίως συντρέχουσιν ὅσα πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ διδάσκαλος διὰ νὰ κάμῃ τοιούτους μαθητάς. Διὰ τοῦτο δικαίως εὐχαρίστει τὸν Θεὸν ὁ αὐτοκράτωρ Μάρκος Αὐρήλιος, ὅτι ἔλαβεν ἐξ ἀρχῆς καλοὺς διδασκάλους, καὶ ὅτι εὐτύχῃσεν τοιούτους νὰ δώσῃ καὶ εἰς τὰ τέκνα αὐτοῦ. Ἰδοὺ τί συνεβούλευεν ὁ Πλίνιος εὐγενῇ τινα μητέρα περὶ τοῦ διδασκάλου, ὃν ἔπρεπε νὰ ἐκλέξῃ διὰ νὰ διδάξῃ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὴν Ῥητορικὴν. Ἐπειδὴ πάντοτε εἶχον τοσοῦτον σέβας καὶ φιλίαν πρὸς τὸν εἰάρετον πατέρα σου, ὥστε δὲν δύναιτο νὰ εἴπω ποῖον ἐκ τῶν δύο τούτων αἰσθημάτων ἦτο τὸ ἰσχυρότερον εἰς τὴν ψυχὴν μου, ἐπειδὴ ἀγαπῶ καὶ σὲ ὡς ἄλλος πατήρ, ἐτιθυμῶ νὰ ὁμοιάσῃ ὁ υἱός σου τὸν πάππον καὶ τοὺς προγόνους αὐτοῦ. Μὲ τὸν καιρὸν θέλει σταθῇ ὁμοιος ἐκείνων, ἐὰν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ λάβῃ καλὴν μόρφωσιν, ἥτις κρέμαται ἐκ τῆς ἐκλογῆς τοῦ διδασκάλου. Μέχρι τοῦδε ὁ υἱός σου ἦτο εἰς τὰς ἀγκάλας σου, καὶ εἶχε παιδαγωγὸς ἐν τῇ πατρικῇ αὐτοῦ οἰκίᾳ, ἀλλ' ἤδη εἶναι καιρὸς νὰ παραδώσῃς αὐτὸν εἰς διδάσκαλον Ῥητορικῆς, γνωστὸν οὐχὶ μόνον διὰ τὴν μέθοδον τῆς τέχνης, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τιμιότητα τῆς διαγωγῆς, καὶ διὰ τὴν καθαριότητα τῶν ἠθῶν. Πρέπει λοιπὸν νὰ σοὶ προβάλλω τὸν Ἰούλιον Γερήτορα. Οὗτος εἶναι ἄνθρωπος ἀμεμπτος καὶ εὐδόκιμος, ἴσως μάλιστα εἶναι ὀλίγον τι αὐστηρότερος, ὡς πρὸς τὴν χανρότητα τοῦ παρόντος αἰῶνος. Ὁ υἱός σου ὅμως δὲν θέλει ἀκούει παρ' αὐτοῦ, εἰμὴ ὅτι πρέπει νὰ μαρθάνῃ καὶ δὲν θέλει μαρθάνει ὅτι συμφέρει μᾶλλον νὰ ἀγροῇ. Ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, ὡς καὶ σὺ καὶ ἐγὼ, θέλει κάμνει αὐτὸν νὰ βλέπῃ συχνὰ τὴν δόξαν καὶ εὐκλειαν, τὰς ὁποίας χρεωστέῃ νὰ διαφυλάξῃ ὡς πατρογονικὴν κληρονομίαν. Ἐμπιστεύητι λοιπὸν τοῦτον μὲ τὴν βοήθειαν τῶν θεῶν εἰς διδάσκαλον, ὅστις θέλει μορφώσῃ αὐτὸν πρῶτον εἰς τὰ καλὰ ἥθη, καὶ δεύτερον εἰς τὴν ῥητορικὴν, ἥς ἡ σπουδὴ ποτὲ δὲν εὐδοκιμεῖ ἄνευ τῆς χρηστοηθείας.

ἐ. Ἐκ τῶν παραδειγμάτων. Ἐὰν παρατηρήσωμεν πόσον μιμητικὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος, θέλομεν ὁμολογήσει, ὅτι καὶ τὰ παραδείγματα ἔχουσι μεγίστην δύναμιν εἰς τὴν ἠθικὴν διαγωγὴν αὐτοῦ. Συνειθίζει τῶντε κατὰ μίμησιν νὰ ἐπαινῇ ὅ,τι ἀκούει ἐπαινούμενον ὑπὸ τῶν ἄλλων, καὶ νὰ καταφρονῇ ὅ,τι ἐλέπει καταφρονούμενον (1). Εἰς τὴν παιδικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν μιμεῖται τοὺς γονεῖς, τοὺς διδασκάλους καὶ τοὺς μεγαλη-

(1) Διὰ τί ὑγιαίνουν μὲν ὁ συνὼν οὐδὲν ὑγιέστερος γίγνεται, οὐδὲ ἰσχυρῶς ἢ καλῶς, εἰς τὰς ἑξῆς ἐπιδίδωσιν οὐθέν· δικαίῳ δὲ καὶ σώφρονι, καὶ ἀγαθῶ; ἢ διότι τὰ μὲν αἰμίμητα, τὰ δὲ μιμητὰ τῇ ψυχῇ· ἀγαθὸς δὲ, τῇ ψυχῇ, ὑγιὴς δὲ, ἰσχύς σώματι. Ἐθίζεται οὖν χαίρειν δεῖν καὶ λυπεῖσθαι· ὁ δὲ ὑγιὲς συνὼν οὐκ ἔτι. (Ἀριστοτέλ. Προβλήμ. τμ. ΚΘ'. ε.)